

Ceny ogłoszeń:

Ogłoszenie zwykłe za 1 mm. 30 gr., w tekście 40 gr.: przed tekstem 60 gr. — Kolumny ogłoszeń zwykłych kładają się z czterech szpalt. Przy miesięcznym względnie dłuższym ogłoszeniu znaczna zniżka.

GŁOS PODHALA

Redakcja: Mgr. Franciszek Ćwikowski, Tadeusz Giewont-Szczecina.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Adres Redakcji i Administracji:
Nowy Sącz, ulica Jagiellońska 1. 5

Własne oddziały redakcyjne na całym Podhalu.

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godz. 4—5 po południu.

Godziny urzędowe Redakcji:
od 10—11 przedpoł. i od 4—6 popoł.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie wraz z dostarczeniem do domu 80 gr. Zamiejscowa miesięcznie 1 zł. Wpłacać na konto czekowe Administracji

Konto czekowe P. K. O. 409-09.
Telefon Nr. 210.

Aktualny tygodnik powiatów: gorlickiego, jasielskiego, limanowskiego, nowosądeckiego, nowotarskiego i żywieckiego.

Jak się istotnie przedstawiają straty powodziowe W POWIECIE NOWOSĄDECKIM?

Wobec rozbieżnych cyfr, — podawanych przez różne pisma i dzienniki w związku ze stratami spowodowanymi przez powódź w powiecie nowosądeckim, redakcja nasza zwróciła się z prośbą do p. Starosty nowosądeckiego, Dra M. Łacha, o udzielenie informacji odnośnie do tych strat i szkód, wyrządzonych przez lipcową powódź w pow. nowosądeckim. Pan Starosta Dr. Łach, chętnie naszej redakcji tych informacji udzielił, za co najuprzejmiej Mu na tem miejscu dziękujemy. Poniżej podajemy cyfry te i dane. Redakcja.

Na zapytanie nasze w sprawie szkód wyrządzonych w powiecie nowosądeckim, poinformował nas p. Starosta, że **szkody te są bardzo wielkie** a sumarycznym i dokładnym zestawieniem przedstawiają się następująco:

Plony, inwentarz żywy i martwy ucierpiał dotkliwie. Szkody w złotych wynoszą z górą **1 milion 964 tysięcy**.

Dotkniętych powodzią i zniszczonych gmin 123, w gminach tych zniszczonych gospodarstw 6108 z ludnością 27261. Ziemi ornej objętej powodzią 7556 ha. Straty w ludziach wynoszą 16 osób. Z inwentarza żywego zginęło: 1 koń, 59 sztuk bydła, 130 sztuk trzody chlewnej, 2840 szt. drobiu i królików, 164 pni pszczoł.

W sadach i ogrodach zniszczyło 3954 drzew owocowych. Pozatem zniszczyło i zabrało 100 wozów, 300 pługów, 300 bron, — 120 sieczkarni, 200 młynków do zboża. Tyle w powiecie, w gospodarstwach rolnych. W szczególności zniszczeniu uległo: budynków mieszkalnych 270, stodoł 111, stajen 120, chlewni 76, spichlerzy 25, piwnic 115, brogów 52, młynów 3, fabryka mebli 1, rafinerja 1, tartak 1 i jeden wiatrak.

Szkody w komunikacji dróg i mostów:

Są tutaj straty olbrzymie. Na drogach państwowych i wojewódzkich zniesionych zostało i uszkodzonych **21 mostów**, szosy uszkodzone zostały na sumarycznej przestrzeni 32 km. 796 mtr. Na drogach powiatowych wezbrane wody zniszczyły 18 mostów i 56 km. nawierzchni dróg. Najbardziej ucierpiał drogi gminne, które zostały zniszczone przez górskie potoki na przestrzeni 80 km. Prócz tego zostało zerwanych na drogach gminnych 140 różnego rodzaju większych i mniejszych mostów.

W drogach, mostach i innych obiektach komunikacyjnych (bez dróg komunikacyjnych kolejowych) — wyrządziło szkód na 1 milion, 500 tys. złotych. W obiektach kolejowych na przeszło 400 tys. zł. szkód. Również dotkliwie ucierpiał urządzenie kolejowe, zniszczenie torów na przestrzeni 3 km. przez zupełne zerwanie toru wraz z nasypem i przez podmycie linii w kilku odcinkach, na długości 17 km. Również zo-

stały poważnie uszkodzone 3 mosty, a to w Kamionce, Rytrze i Klęczanach. Pozatem podmyte kilka przepustów.

Okolo 10 tysięcy osób bez środków do życia.

Część z tej liczby dożywia Powiatowy

Ile trzeba zboża do zasiewu?

Ustalona przez Pomitet ilość potrzebnego zboża do zasiewu wynosi: żyta 2600 kwintali (kwintal — 100 kg.) pszenicy 1400 kwintali, ziemniaków 20 tys. kwintali.

Akcja pomocy.

Akcją pomocy powodziom kieruje Powiatowy Komitet pomocy powodziom przy pomocy Komitetów gminnych. Powiatowy Komitet Powodziowy dzieli się na sekcje: 1. żywnościową, 2. rolną,

3. odbudowy, 4. sanitarną, 5. pracy i 6. pomocy dzieciom. Ta ostatnia sekcja powstała z osobistej inicjatywy p. Starosty, Dra M. Łacha, a ma za cel pomoc w każdym kierunku dzieciom rodzin dotkniętych powodzią.

Nadmienić wypada, że komunikację w powiecie nowosądeckim przywrócono już w kilka dni po powodzi. Niedawno znów, bo w dniu 28 sierpnia br. oddano do użytku naprawiony most na Popradzie w Piwnicznej.

Podróż inspekcyjna min. komunikacji Butkiewicza.

Minister Komunikacji inż. Butkiewicz wraz z wiceministrem Piaseckim zlustrował stan robót na terenach nawiedzonych powodzią, — gdzie odbył konferencje ze starostami w sprawie przyspieszenia tempa robót.

W podróży inspekcyjnej minister Butkiewicz przebył drogę Nowy Sącz, Krynica, Muszyna, — gdzie specjalnie interesował się przedmiotami odbudowywanymi przez II. Baon Saperów, — oraz naprawą nawierzchni, przeprowadzanej przez robotników cywilnych pod kierownictwem inżynierów drogowych. Następnie po konferencji ze starostami nowosądeckim i nowotarskim, minister objechał teren, dotknięty najbardziej klęską powodzi, pod Nowym

Sączem, Nowym Targiem i Szczawnicą oraz zbadał szczegółowo naprawę dróg pod Szaflarami i Poroninem, przeprowadzaną przez 5 Baon saperów i robotników cywilnych. Również inspekcją zostały objęte roboty, przeprowadzone pod Limanową przez 4 Baon saperów oraz powiatowy zarząd drogowy.

W drodze powrotnej min. Butkiewicz odbył w Krakowie dłuższą konferencję z wojewodą Kwaśniewskim oraz naczelnikami wydziału komunikacyjno-budowlanego i wodnego. W rezultacie inspekcji minister Butkiewicz stwierdził, że na całej przestrzeni drogowa komunikacja zarówno konna jak i samochodowa została przywrócona.

— o —

Wielkie zainteresowanie występem W. Siemaszkowej W NOWYM SĄCZU.

Znakomita artystka dramatyczna Wanda Siemaszkowa przybyła już do Nowego Sącza. Jak wiadomo, wspaniała artystka występuje w pierwszych dniach września br. w „Mirli Efros“, pióra J. Gordina w polskim tłumaczeniu N. Marka. Tłumaczenie polskie autor tegoż sporządził specjalnie dla Wandy Siemaszkowej, która w tej sztuce gra rolę tytułową. W „Niespodziance“ K. H. Roztorowskiego grać będzie artystka rolę matki. — W tym też celu odbywa już artystka próby w Sokole wraz z aktorami Tow. Dramatycznego w N. Sączu. Zainteresowanie występem wielkiej artystki w naszym mieście jest olbrzymie.

Dekoracja Strażaków Miejsk. Straży Pożarnej W NOWYM SĄCZU.

Za zasługi na terenie obowiązku strażackiego, udekorował wojewoda warszawski inż. Twardo prezes gł. Zarz. Zw. Straży Pożarnych R. P. w obecności p. Starosty dra Łacha, insp. woj. Zw. Str. Poż. Sobczyka, radcy inż. Cyły, instruktora Małycki i naczelnika M.

Str. Poż. Ciesielczyka, brązowymi medalami zasługi strażackiej, strażaków Miejskiej Straży Pożarnej w N. Sączu Jana Myjaka i Bronisława Piwowara. W uroczystości wziął również udział insp. Str. Poż. Jaroszewicz. Dekoracja odbyła się dnia 26 sierpnia br.

Ilustrowany Kalendarz Głosu Podhala

na rok 1935 wyjdzie z druku już z końcem listopada br.

Ilustrowany Kalendarz Głosu Podhala wyjdzie w objętości 250 stron w ilości 5.000 egzemplarzy.

Na treść Kalendarza złożą się: Dział gospodarczy Podhala, dział polityczny, oświatowo-artystyczno-literacki, osobny dział Sądcezyzny, historie miast Podhalańskich, dział organizacyjny itd.

Bogata część ogłoszeniowa!

Liczne ilustracje wielobarwne, nowele i prace najlepszych piór Podhala z każdej dziedziny życia, złożą się na to, że Ilustrowany Kalendarz Głosu Podhala będzie wartościowym pomnikiem życia i kultury Podhala i Sądcezyzny.

Materiał z każdej dziedziny, nadający się do Kalendarza, przyjmuje Redakcja Kalendarza do dnia 1 października br. — Prace oraz wszelkie ogłoszenia należy nadsyłać pod adresem: **red. Tadeusz Giewont-Szczecina, Nowy Sącz, Głos Podhala.**

Zakopane: Pomnik Chałubińskiego.

Serja pożarów w Sądeckiem.

W ubiegłym tygodniu przeszła nad Sądecką silna burza z piorunami, wyrządzając dotkliwie szkody. I tak uderzył piorun w stóg zboża u pp. Morawskich w Marcinkowicach; w tym samym czasie zapalił drugi piorun budynki gospodarcze w Świniarsku u Józefa Boddzonego. Interwenjowała nowosądecka Miejska Straż Pożarna z nacz. Piotrem Ciesielczykiem na czele. Straż ta pospieszyszy z pomocą przeciwpożarową do Marcinkowic, delozowała jednocześnie z zagrożonych wezbranych polem Smolnikiem domów, mieszkających w tychże. Ponadto pioruny w tym dniu wyrządziły szkody w Grybowie i Tyliczu.

GŁOS PODHALA
reklamuje źródła podhalańskie!

Kryzys przemysłu pensjonatowego w zdrojowiskach.

Czy willa-pensjonat może być objektem spekulacji?

W całokształcie interesów zdrojowiskowych jedno z pierwszych miejsc zajmuje przemysł pensjonatowy. Przemysł ten jest u nas niestety do tej pory niezorganizowany, zazwyczaj spekulant-właściciel willi, z drugiej zazwyczaj niefachowy, a zawsze niezorganizowany dzierżawca. — Właściciel spekulant, który budując willę-pensjonat w zdrojowisku, liczył na dobrą lokatę kapitału, pragnie osiągnąć najmniej 10 proc. brutto od włożonego kapitału. Dzierżawca (najczęściej dzierżawczyni) niemający fachowego przygotowania do trudnego i ciężkiego zawodu, jakim jest hotelarstwo, mając ostatni grosz zaoszczędzony, którym pragnie ratować zagrożoną sytuację domową, bierze dzierżawę. Po krwawych doświadczeniach i stratach w milionach, jakie pozostawiły w zdrojowiskach dzierżawczynie pensjonatów — sprawy te do dzisiaj zostały już w większej części unormowane o tyle, że daleko mniej jest naiwnych, którzy wpadają w nieszczęsne dzierżawy, — tracąc ostatni, na czarną godzinę zaoszczędzony grosz.

Nie można winić tu ani spekulantów-właścicieli, ani dzierżawców. Właściciel willi otrzymuje żądany czynsz, więc bierze: dzierżawca płaci, bo jest gromada reflektantów, którzy o dzierżawę dobijają się. — Tak było, czasy kryzysowe wyrównują te niezdrowe stosunki. Chodzi jednak o to, aby sprawy te zaczęły się normować, aby zdali sobie sprawę i właściciele will-pensjonatów i dzierżawcy, jak w istocie ten interes wygląda.

Właściciel, powiedzmy 20-to pokojowego obiektu — rozumuje słusznie: „Willa ta kosztowała mnie z urządzeniem 200 tys. złotych, a zatem muszę wziąć rocznego czynszu 10 proc., t. j. 20 tys. złotych, gdyż po obliczeniu

inwestycji, remontu itd. pozostanie mi najwyżej 3-4 proc. od włoż. kapitału“.

Dzierżawca (fachowiec) liczy tak: „Dwadzieścia tysięcy dzierżawy za 20 pokoi, czyli po sto złotych za pokój za cały rok. W uzdrowisku „cały rok“ znaczy w sezonie letnim w najlepszym razie 70. pełnych dni, zimowych 40, razem 100-110 dni, czyli dzień nie licząc po sto dni sezonu w roku, płacę

za pokój 10 zł czynszu dzierżawnego. Ileż musiałbym brać dziennie od gościa, by opłacić czynsz 10 zł., kupić surowiec spożywczy, opłacić kucharza, służbę, światło, opał, podatki“? I fachowiec policzwszy to wszystko, dzierżawy tej nie weźmie.

Już dzisiaj niektórzy, a prawdopodobnie od dzisiaj za rok zrozumieją wszyscy właściciele will w zdrojowi-

skach, że dzierżawienie willi lub pensjonatu, jest gospodarczo sprawą nieetyczną, gdyż willa-pensjonat nie jest objektem spekulatywnym, a warsztatem pracy, jak krawiectwo, restauracja itp. że kto ma budynek pensjonatowy, ten musi wraz z rodziną swą pracować i nie może liczyć 10 proc. od włożonego kapitału, tak jak nie może liczyć rolnik 10 proc. od kapitału włożonego: w pług, brony, maszyny rolnicze itd. bo są to narzędzia jego warsztatu pracy, z którymi musi się obchodzić nie jak dzierżawca, ale jak właściciel.

Właściciele will-pensjonatów muszą zrozumieć, że gdy zajmują się sami własnym warsztatem pracy, własnym przedsiębiorstwem, muszą w tej pracy współdziałać w tej, czy innej formie, gdyż nie współdziałając, wydają swe przedsiębiorstwo na dewastację i grabież, którą dzierżawca — płacąc 10 złotych za pokój musi przeprowadzić. Tak więc ten warsztat pracy, który zaniedbuje właściciel, wydzierżawiając spekulatywnie swą willę-pensjonat, traci dobrą opinię, bo odarty ze skóry dzierżawca, szukając swoich pieniędzy, odbiera w dalszym ciągu gościa-kuracjusza. Ileż to will po takiej rabunkowej dzierżawie, straciło dobrą opinię i lat trzeba całych, aby raz zepsutą opinię naprawić!

Tak więc właściciel-spekulant na krótką metę zrobił „dobry interes“, ograbiając dzierżawcę, lata bowiem pracy trzeba będzie, aby poprawić zepsutą opinię przedsiębiorstwa.

Aby sprawy te postawić należyście gospodarczo, należałoby zorganizować tak właściciele realności, jak i dzierżawców. Nie łudźmy się: są tylko pozory organizacji tych zawodów, — ale dopiero musi się zjawić ktoś, kto wreszcie organizacje te skutecznie.

Dr. Jarosław Sawczak.

Stary kościółek w Zakopanem.

Roboty sierpniowe w sadach.

W sierpniu rozpoczyna się sprzęt wczesnych owoców, jest to bowiem najodpowiedniejszy czas do suszenia owoców i przygotowywania przetworów owocowych na zimę, bo owoc letni jest znacznie obfitszy i o wiele tańszy od zimowego. W sierpniu też od końca

lipca zaczynamy oczkować, czyli szyć różne krzewy i drzewka owocowe. W pierwszej połowie sierpnia należy pociąć t. zw. wąsy u truskawek i rozmnażać je na świeżo uprawionej grządce. Truskawki stare — drobniące, usunąć zupełnie.

Dom (Miejski) Zdrojowy W MUSZYNIE

poleca pokoje czyste, słoneczne, umeblowane. Ceny przystępne. Bufet na miejscu, sala restauracyjna. Dancingi. Koncertuje pierwszorzędnny zespół muzyczny. Kuchnia wyborowa, na żądanie djetyczna.

MUZEUM REGIONALNE imienia Władysława Orkana W RABCE-ZDROJU

można zwiedzać łącznie ze starym drewnianym kościołem (zabytek XVI wieku) codziennie przedpoł. od godziny 10—12 i popoł. od godziny 4—6.

Komisja Muzealna.

Z przeszłości Nowego Sącza.

Roman Szkaradek.

CUDOWNY OBRAZ Przemienienia Pańskiego w kościele farnym w N. Sączu.

(Dokończenie)

Według dzieła „O cudownym obrazie Przemienienia Pańskiego“, ks. Bonawentury Sikorskiego z r. 1767, przytoczę kilka prawdziwych łask cudownych doznanych przy tym świętym obrazie:

W roku 1600, sądeczanka Brygida Niemcowa zachorowała ciężko w czasie morowego powietrza. Ofiarowawszy się do cudownego obrazu Przemienienia Pańskiego, została uzdrowiona.

W roku 1611 wielki pożar całe miasto w popiół i perzynę obrócił, spalił się również i kościół OO. Franciszkanów, nawet i ołtarz, w którym był umieszczony obraz Przemienienia Pańskiego, sam tylko cudowny obraz mimo, że na drzewie malowany, nie spalił się pozostały tylko na czole znaki ognia na kształt zmarszczek lub pęcherzy, które aż do ostatniego odnowienia obrazu, zachowane były.

W roku 1654 książę Konstanty Lubomirski, podczaszy wielki koronny, — starosta nowosądecki, będąc ciężką chorobą złożony i od lekarzy zupełnie opuszczony, ofiarował się do obrazu Przemienienia Pańskiego i natychmiast dworzanom do kościoła zanieść się kazał. Stanąwszy w drzwiach kaplicy franciszkańskiej, w której był obraz Przemienienia Pańskiego, — ślub Panu Bogu uczynił, że jeżeli go do pierwotnego zdrowia przywróci raczy, wystawi nową, wspaniałą i obszerniejszą kaplicę, ku Jego większej czei i chwale. — Po uczynionym ślubie, sam nagle z lektyki powstał i bez cudzej pomocy chodzić zaczął. Wojny szwedzkie, trwające kilka lat, nie pozwoliły mu narazie dopełnić przyrzeczonego ślubu. Dopiero po jego śmierci, pozostała małżonka, — czyniąc zadość ślubowi męża swego, w r. 1672 wystawić kazała wspaniałą kaplicę w stylu renesansowym z pięknym kulistem sklepieniem.

Z pożaru kościoła i klasztoru Franciszkanów w 1769 r. pozostała tylko kaplica Przemienienia Pańskiego, którą rząd austriacki wraz z przyległym ogrodem i budynkami sprzedał żydom około roku 1791 za 500 złr. — Żydzi zaś wspomnianą kaplicę sprzedali w 1800 r.

gminie ewangelickiej za 2200 złr.

W roku 1650, miecznik chełmski, Stanisław Jordan, pułkownik wojsk koronnych, odpierając napad Tatarów, został wzięty do niewoli. Tatarzy okuli mu ręce i nogi w ciężkie żelazne kajdany i wtrącili do więzienia, opatrzono grubymi drzwiami żelaznymi. — Przebywając tak w tym więzieniu długie miesiące i oczekując pewnej śmierci, gdyż nikąd nie spodziewał się pomocy, przyszedł mu nagle na myśl cudowny obraz Przemienienia Pańskiego w Nowym Sączu. Wtedy pomodlił się gorąco do obrazu cudownego Oblicza Jezusa Chrystusa, — prosząc o ratunek. Po modlitwie nabrał takiej siły, że z łatwością skruszył grube, żelazne kajdany, otworzył drzwi i przeszedł niewidziany przez strażę.

Po cudownym przybyciu na ziemię polską, pieszo odbył pielgrzymkę do cudownego obrazu Przemienienia Pańskiego w Nowym Sączu, podziękowawszy gorąco za cudowne ocalenie, przyrzeczeniem jako votum, grube srebrne kajdany.

Wieleby można przytoczyć cudownych łask doznanych przez wierzących przy nowosądeckim obrazie. Nabożeństwo do obrazu Przemienienia Pańskie-

go jest takie wielkie w Ziemi sądeckiej, że prawie w każdym domu znajduje się obraz Przemienienia Pańskiego. W roku 1932 pewna matka ofiarowała do obrazu Przemienienia Pańskiego swe trzyletnie dziecko, które od urodzenia było ciemne, a pomoc lekarska okazała się bezskuteczną. Po kilku miesiącach gorących modłów, dziecko nagle odzyskało wzrok. Cudowne to uzdrowienie, ze szczegółami i nazwiskami osób, będzie publicznie ogłoszone.

Podczas ostatniej katastrofalnej powodzi, — setki tonących ludzi zanosiło swe modlitwy przed obraz Przemienienia Pańskiego, błagając Pana nad Panym o przemienienie swej woli. I zlitował się Pan Bóg nad niektórymi tonącymi, gdyż kilka wypadków cudownego ocalenia jest już zgłoszonych, które będą ściśle i szczegółowo badane i publicznie ogłoszone.

Święto Przemienienia Pańskiego, — dnia 6 sierpnia, jest od wieków uroczyste obchodzone w Nowym Sączu. Tysiące pielgrzymów przybywa tu z odległych wsi i miast i przed cudownym obrazem Przemienienia Pańskiego błaga Pana Boga o pomoc i odwrócenie nieszczęść i kar. Koniec.

